

B. Garda Dezső (Gyergyószentmiklós, Babeş-Bolyai Tudományegyetem): *Bethlen Gábor és Gyergyó*

Az előadás Bethlen Gábor és a gyergyóiak közötti kapcsolatot tárgyalja. Bethlen Gábor anyai ágról a gyergyószárhegyi Lázár család tagja volt, ezért ifjúkorának egy részét Szárhegyen töltötte. Báthory István, Báthory Kristóf, majd Báthory Zsigmond korában Gyergyószárhegy képezte a gyergyói-, csíki- és a kászoni székelység egyik legfontosabb toborzó és kiképző katonai központját. Az ifjú Bethlen Gábor, bár kevés szellemi képzésben részesült a gyergyói településen, ezt a hiányosságot azonban jelentősen pótolta az a katonai ismeretekhez kapcsolódó tudásanyag elsajátításának a lehetősége, melyek egy életre szólóan megalapozták későbbi hadvezéri megvalósításait.

Bethlen Gábornak a Lázár családhoz kötődő rokonsága, a gyergyói székelységgel való más jellegű kapcsolatai döntő módon befolyásolták a fejedelem székely politikáját. Bethlen Gábor tartotta a rokonságot unokatestvéreivel Lázár IV. Istvánnal, akit „aulae familiaris”-nak nevezett ki. Sőt, amikor a székelyföldi főemberek és lófők jobbágyait felszabadította, a szárhegyi Lázár családdal e tekintetben is kivételt tett. Ennek ellenére számos jobbágyot és libertinust emelt magasabb társadalmi státusba. Székely politikájának köszönhetően Gyergyó társadalomszerkezete alapjaiban változott meg. Unokatestvére és a gyergyói székelyek részt vettek a Bethlen Gábor által vezetett hadműveletekben is.